

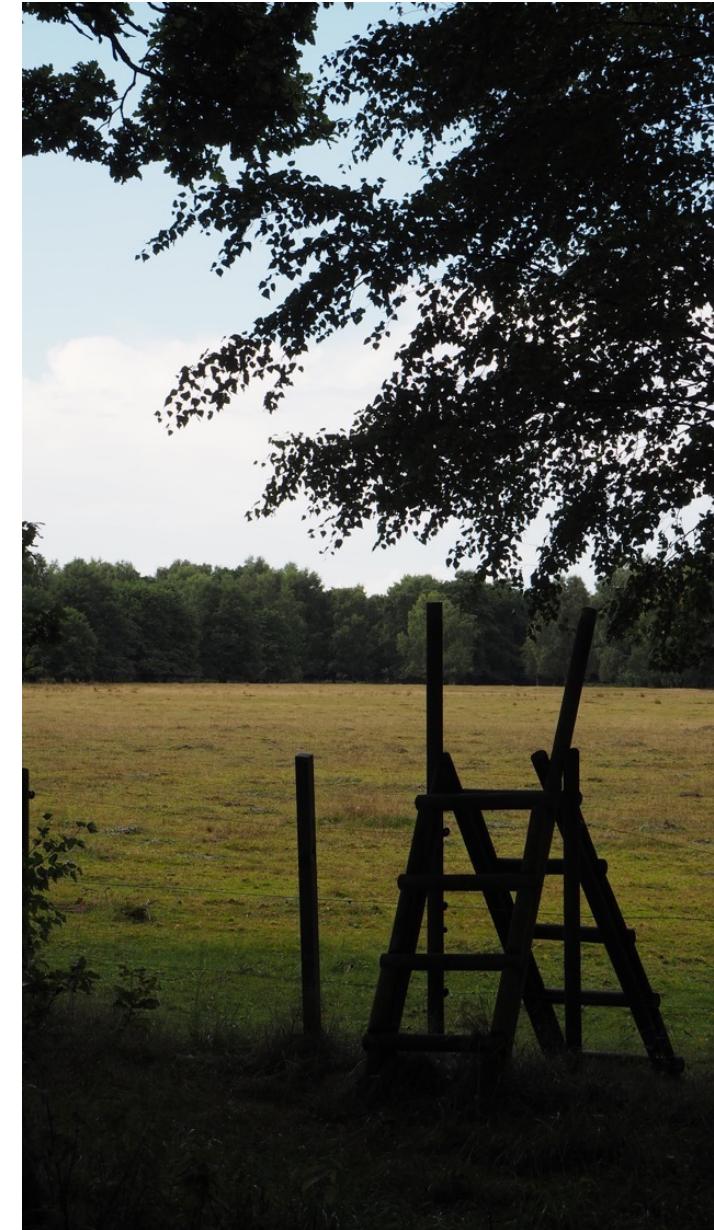
Från betesmarker till källkod och data

– allmänningar förr och i framtiden

Professor Per Runeson
Lunds universitet

Presentation och foton CC BY-SA 4.0 Per Runeson

Allmänning

- Gemensam resurs
- Ömsesidigt beroende
- Reglerad samverkan

Allmänningens dilemma:
Det handlingssätt som är
bäst ur ett individuellt
perspektiv är dåligt ur det
gemensamma perspektivet.

Ostrom's råd för allmänningar

Allmänningar förvaltas bäst genom regler som sätts upp av **brukarna själva**, och som understöds av **sanktionsmöjligheter** för dem som bryter mot dessa regler. Denna lösning förutsätter dock ett visst mått av **intressegemenskap** mellan brukarna, samt **möjligheter att kommunicera** med varandra för att komma fram till optimala lösningar

Ekonomipriset 2009

Kungl. Vetenskapsakademien har beslutat utdela Sveriges Riksbankspris i ekonomi 2009 till Alfred Nobels minne 2009 till

Elinor Ostrom

Indiana University, Bloomington, IN, USA,

"för hennes analys av ekonomisk organisering, särskilt samfälligheter"

Oliver E

University of Ca

"för hans an
särskilt föret,

Källa Wikipedia, uppslagsord Allmänningens dilemma, Elinor Ostrom,

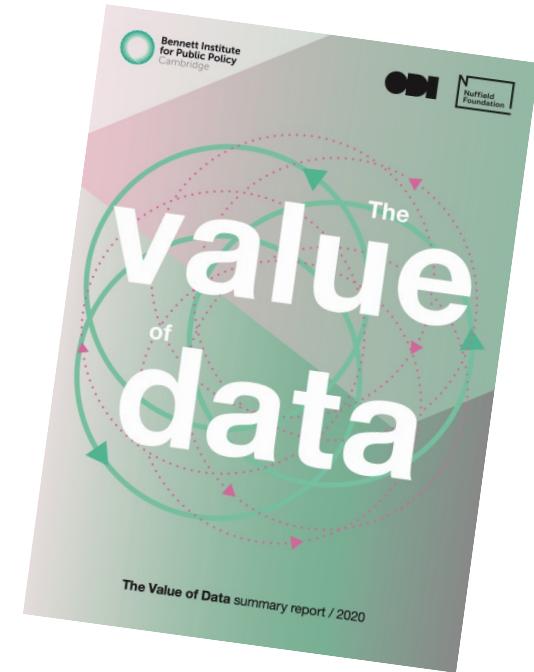
Intressegemenskap

"Värde skapas av att data sätts samman och det kräver att organisationer låter andra använda den data de har."

Coyle et al 2020

"...om det finns en stödjande organisation...vilken typ av deltagare som är aktiva i öppen källkodsprojektet..."

Höst et al 2011

Usage of Open Source in Commercial Software
Product Development – Findings from a Focus
Group Meeting

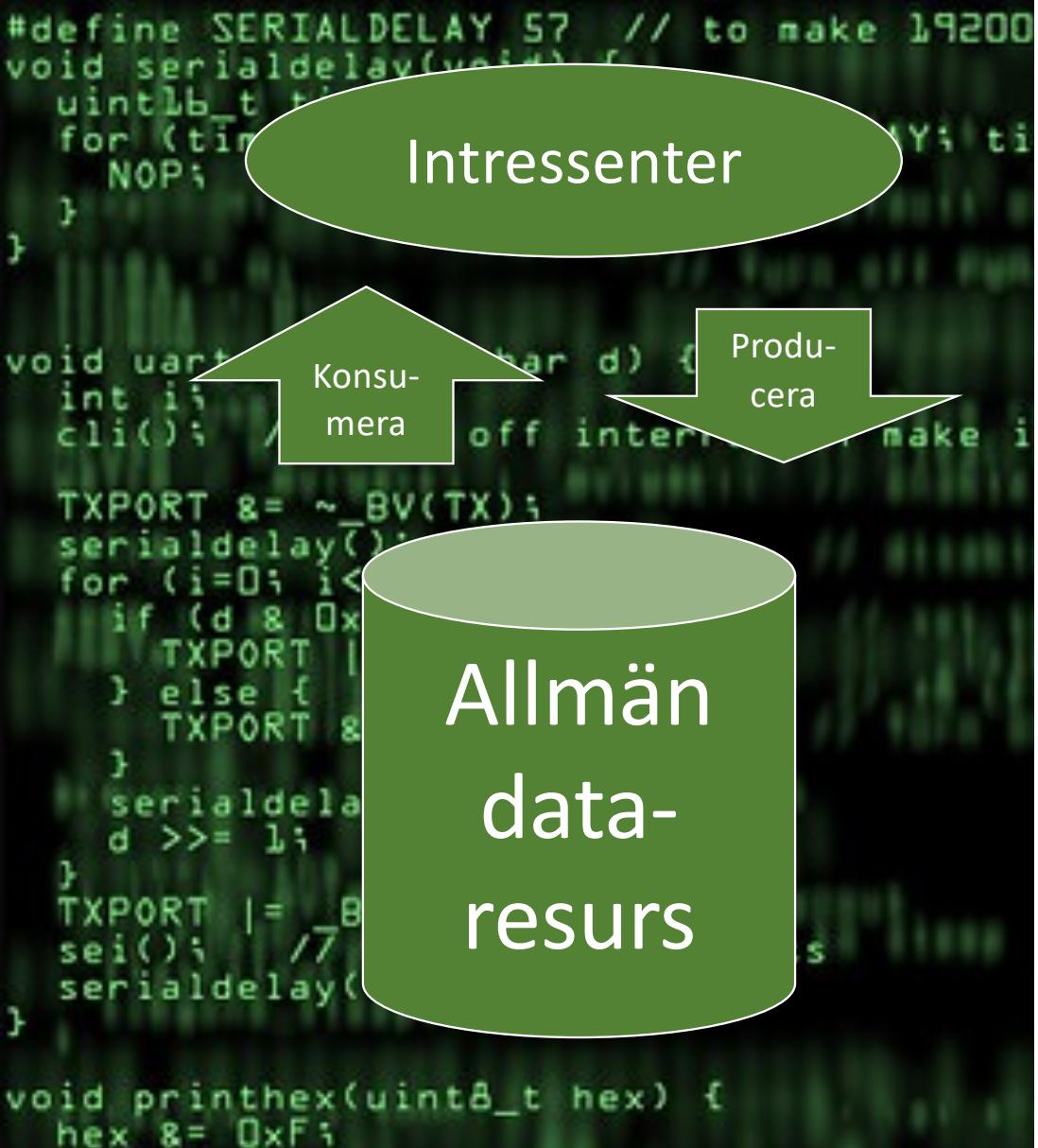
Martin Höst, Alma Oručević-Alagić, and Per Runeson
Department of Computer Science, Lund University
P.O. Box 118, SE-211 00 Lund, Sweden
{martin.host, alma.orucevic-alagic, per.runeson}@cs.lth.se
<http://serg.cs.lth.se/>

Abstract. Open source compone...

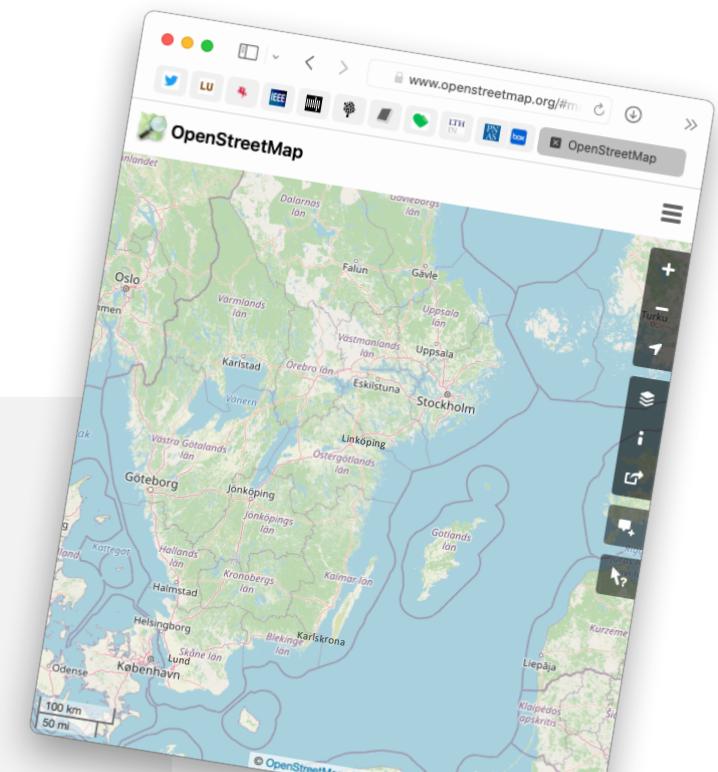
Digitala allmänningar

Data tar inte slut, men resurser för att vårda data är begränsade

Ett data-ekosystem är...

- en nätverk med ett gemensamt intresse
- stöds av en teknisk plattform
- för att bearbeta data
 - hitta, arkivera, publicera, konsumera, återanvända
- samverkan kring data och tillhörande resurser
 - mjukvara och standarder

Aspekter av öppna data-ekosystem

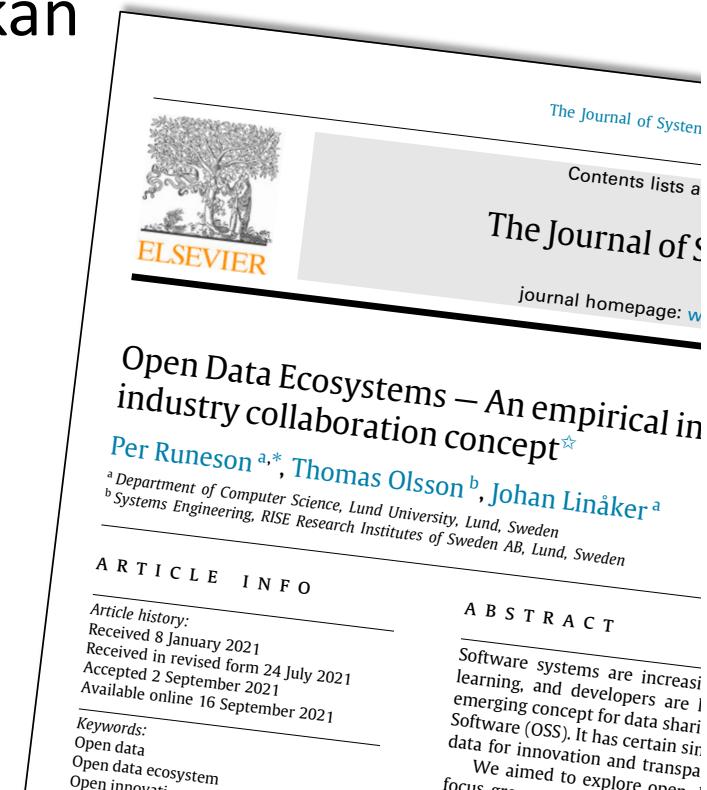
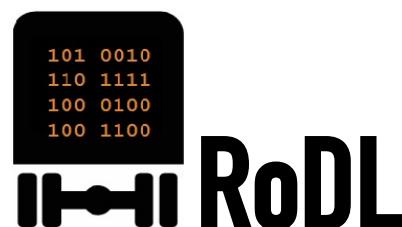
4. Utveckling

1. Värde av data
och samverkan

2. Inneboende
egenskaper

3. Ledning och
styrning

Exemplet JobTech

1. Värde av data och samverkan
 - Arbetsförmedlingen
 - Privata matchingsaktörer
2. Inneboende egenskaper
 - Data på rubriknivå delas
 - Integritetskänsliga uppgifter delas inte
 - Gemensam taxonomi
3. Ledning och styrning
 - AF bygger plattform med öppen källkod
 - Aktörer balanserar konkurrens och samverkan
4. Utveckling
 - Hur vidmakthålls plattformen?
 - Hur hitta balans mellan konkurrens och samverkan?

Källkod och data som digitala allmänningar

Kanske inte den nya oljan
utan förnybar bio-energi?

per.runeson@cs.lth.se

@softengresgrp

CC BY-ND 2.0 Alick Boych @ Flickr